

Циклічні матафори світу: Антитезність

Історичну ліній розвитку ідеї Далі представляє її всебічне осмислення в просторі антитезного світу. Це стосується релігійної та світської свідомості, її соціокультурних форм існування та ін. З урахуванням вищезгаданих вимірів її осмислення ми поступово розглянемо різні есхатологічні реальності (моделі) антитезного світу. Асимілюючи аналіз ідеї

Далі в антитезну епоху дозволяє окреслити виміри її розповсюдження, виявити філософські акцентуації. У ході наших розмірковувань ми зупинимось на окреслених вченнях (представниках) стародавньої епохи у контексті їх значущості для розвитку філософської та релігійної думки (для розкриття теми нашого дослідження).

Індивідуальна есхатологія: тема Далі душі.

Ідея пізнання та досягнення Далі своєї душі була характерною для епохи антитезних траг (філософів, мислителів, нафornoї свідомості). Вона актуалізувалася у феноменах містичного змісту, релігійній (світосладній) картині світу стародавніх греків. З історії антитезної культури відомо, що в давньогрецьку епоху нашим феноменом було пророкування. Далі душі цікавила представники різних пророків суспільства. Отже,

увага до неї простежується на рівні повсякденної свідомості, в уявленнях, віруваннях, езотерично відбивається у філософських вченнях.

Її мотиви ми знаходимо в комплексі стародавніх вірвань у життя душі за гробом, в уявленнях про світ про безсмертя душі і т. ін. Тема Дамі пропонує погляди представників орфізму, герметизму, піфাগорейзму (буде далі). У розширеному вигляді вона широко представлена у філософських системах античності, а саме в текстах Платона.

У загальному вигляді тема Дамі у фізичних формах свого прояву) пропонує історичну ціну своєї появи первинної свідомості. В межах античного світу стверджуються її смислові «зерна», виміри розновидження. В цьому аспекті нашу увагу привагує необхідність виявлення її морав існування, вимірів розвитку ідеї Дамі на рівні досліджуваної культури, феміної свідомості, філософських об'єктів її здійснення.

Афетом історії містичні здібності завжди привертали увагу народу, масову свідомість. Це було обумовлено природною цікавістю людини пізнати свою Даму (земну), з одного боку. З іншого боку, досягти Даму небесну. В першому та другому випадках думи готовим до «вишодування» Дамі, або отримати шанс на подолання її негативних проявів. Різні сакральні практики цілителів, профанування, тудотворства) були націлені саме на це.

У контексті розвитку вектора есхатологічної моделі світу античних часів, а саме теми Дамі індивідуальної душі, став зрозумілою та знаним відома формула «Візнай самого себе».

Вона розкривається у контексті філософських експлікацій, містичних явищ, античної культури (буди-
 дали). Античні вичурні сприймалися як загальні
 персонажі, як ідеальні профори, яким була відома
 Доля душі. Отже, остання розкривається та культи-
 вується у пристрасті духовного досвіду повзатенних ан-
 тичних татів. У пристрасті духовної культури особливо
 цінувалась сакральна пам'ять жерців, філософів, мис-
 лителів (Емпідокла, Піфагора та ін.), були відомі
 історії про їх попередні Доли, подто пророчі життя.
 Античний світ був переконаний у безкінечних
 перетвореннях, які переживав кожна душа. На цій
 темі виросли філософські системи, релігійні вчення.
 Виходячи з них, ми інтерпретуємо ідею Доли як
 таку, що входила в структуру свідомості стародавніх
 греків, виступала в якості її атрибуту. У давньо-
 грецькій культурі відомий вислів «Візнай самого
 себе» означав необхідність згадати всі свої Доли,
 пригадати себе у своїх колишніх життях. Саме таке
 розуміння надало значущості різним індивідуаль-
 ним Долям (земним), які вливаються в ідею Єдиної
 Доли індивідуальної душі. Отже, тема індивідуальної
 есхатології розкривається інакше ніж у наших татах. У
 сучасних тлумаченнях есхатологія експлікується (нага-
 даємо) як доля душі за гробом, подто розуміється
 збужено. Аут дофетно згадати, що у контексті роз-
 умів про індивідуальну есхатологію Е. Майлоф
 зазначав, що тілесне воскресіння на неї або в

Антична свідомість презентувала її у дімні
фозифікованому варіанті. Домінуютою для епохи став, на
наш погляд, думка про Єдину Даму кожної конкретної
душі (глобальний контекст її осягнення), яка фозпада-
ється на «фрагменти» її здійснення, подто на земні

Дамі людей існування у фізичних жайтах). Ареба
звернути увагу, що фозуміння Дамі у глобальних
масштабах наптовжує на думку, що Єдина Дамі
поглинає локальні форми її здійснення і навпаки,
земні Дамі як буде вурно з філософських втен)
впливають на першу. Ця думка став центральною.

Вона фронизує у тому ти іншому вигляді феліційні
та світані погляди античних тасів (поступово ми її
обіфунтуємо). У контексті реконструкції есхатологічної
моделі світу стародавньої епохи слід зазначити, що
антична культура презентує «змішану» систему
світофозуміння та сприйняття. А саме, в її просторі
Дамі Всесвіту «втілюється» в індивідуальні Дамі
морських душ, поглинає їх. У певному сенсі залежать
від них.

Зазначення вище заклик стародавніх мудреців
«Візнай самого себе» (свою Дамі) доратково фозкф-
ває шанс її відрокфитувати за допомогою переосмислен-
ня своїх попередніх шляхів (земних та небесних). В
такій спосіб морина зцілює себе в моральному від-
ношенні, у контексті отищення її душі та духовної ево-
люції. Отже, повноцінне існування в світі неможливе
поза фозкфитам Дамі духу. У свідомості давніх

мислителів тільки її воскресіння в пам'яті відновлює
втрачену духовну досконалість, відбудовує шляхи душі
(небесні та земні). Іншими словами згадати свої
Долі розумілося греками як розкриття божественного
Афакту в існуванні людської душі (небесної та
земної). Окреслені виміри осмислення ідеї Долі роз-
гортаються та презентуються у філософських
текстах античних авторів.

На прикладі ілюстрації античного світогляду,
міфологічних поглядів можливо «зібрати» деякі
сміслові виміри теми Долі. Сакральна пам'ять про
Долі душі відкриває шлях до пізнання світоустрою,
подібно Долі Всесвіту його структури, а саме
духовних, божественних світів. Доля душі за гробом
розкриває її духовні шляхи, стає як вона пережила,
а також висвітлює історію її появи та мету
її існування. Іншими словами висвітлює «остання»
(замкнені в кімце) Долі людини та світу. Наблизкає
до осмислення божественної істини.

Противи теми Всесвітньої есхатології.

(Вітобачення стафорованого грека, його світоглядні
установки проналізувала тема Єдиного буття. У
цьому сенсі можна говорити про ідею Єдиної Долі
Всесвіту, всього існуючого буття. Єдине «розпадається»
на множинне, а остання входить у структуру першо-
го, подібно дефе у часті у здійсненні його Долі (земної
та небесної). Ця тема у невідомому вигляді проналізує
античну картину світу. Доля богів і людей

взаєморозповнню одна одну. Межі між земним та небесним світом примарні. Найякше всі античні філософи вважали, що душами сповнене все навколишнє буття. Інші йшла мова про демонів та героїв, інколи про *Догів*. Від таким кутом зору можна говорити про їх індивідуальну *Долю*. У свідомості античної культури надприродне домінує над земним. Представники *Доже*-світної сфери воля *Догів* видуровує *Долю* (земну).

Знання, мудрість презентувалися як дар *Догів*. Загальною став думка про те, що *Доля* людини її буття в світі залежить від впливу духовної реальності.

Серед атрибутів *Долі Догів* – позачасовість та позачасність вічність. Таким чином, духовний вплив актуалізується у матеріальному світі. З цієї точки зору всі *храни* (Єгипет) вкладають в себе ідею *Долі*, а саме представників першої і другої ланки буття.

У простоті античної культури отриує свій подальший розвиток тема *Долі* інших представників духовного буття. Вона розкривається у вигляді фізичних феноменів античної культури (містичного змісту). Як і у попередні часи вона пов'язується з уявленнями про періодичні втілення надприродних істот в тіла посвячених та окремих людей. Іде мова про *Долю* духів та *Долю* людей, на яку вони впливають (фізично та духовно). Ідея *Долі* представників *Доже*-світної реальності розкривається через феномен профанства, який був розповсюдженим у *храни*. Вважалося, що служателі останніх були обдаровані магічними силами.

Їх містичний дух пов'язувався з натхненням, яке охоплювало одержимого жерця маргіфіформним духом.

Маргіфіформні здібності жерців віддзеркалювали уявлення та народні вірування у божественні втілення, які впливали на Даму людей та посвячених.

Існувала думка, що віщун перетавав бажання та волю богів. Як говорив про Даму людини (земну), інколи і небесну. Ми пам'ятаємо, що окреслені контексти ведуть свій потіток з глибини афхайтної культури та пов'язані з темою Дамі духів, віруваннями у дух посланості (дерева, кущів і т. ін.), отримують подальший розвиток у наступні часи. Даме духу віщуна упорядковувалась Дамі духів під кутом зору уявлень про духовні подорожі душі жерця у світ небесний та його повернення у земне буття. Містичний транс осмислювався як певний шлях душі за вілью (аспект прояву його Дамі), який у свій час переживатиме кожна душа.

Міфологічна свідомість античних часів була пронизана темою духовних реальностей, подорожей героїв та богів по їх вимірній, відвідуванням об'єктами царства Аїда, царства тіней. Ми не випадково розрізняємо останні. У літературі ми зустрітаємо різні їх розуміння та тлумачення. Античні філософи «Аїд» осмислювали як духовний, примарний світ [Я моно]. Даме душі не мислилась поза переходи від однієї сфери буття в іншу і навпаки. Отже, саме в просторі містичних явлень ідея Дамі висвітлює

смысле свое навантаження. З одного боку, мисляться як постійний процес, який розгортається у вимірних двох світах (білих глобальний вимір її здійснення). З іншого боку, усвідомлювалася як манови душі за глибоким локальним рівнем розуміння.

Алеба зауважити, що наші розмірчування спотакну про Дому душі, потім про Дому Єдиного буття непомітно нас повертають один до одного, подібно одна тема вливається в іншу (формується їх колообертання). Разом взаєморозвиваються одна одну. Цю тенденцію до єднання презентує також соціокультурний вимір актуалізації теми індивідуальної Дому душі, а саме античні уявлення про богів. У певному вигляді (як відмічалось) йде мова про їх Дому (небесну та земну). В просторі античної культури, а саме на рівні її релігійних уявлень Дому світу (земного) осмислюється ставоравною відомістю як «здобуток» надприродних можливостей богів. Довгий так існувала думка, що боги керують людськими долею, їх видуровують. З часом вона увійшла у релігійний світогляд всіх часів. Дому земного світу, його представників залежать від богів. У літературі ми зустрічаємо наступні відомості про богів (духовних істот). Так, вважалося, що Дому душі людини складається з перехорів у божественний світ та його виміри. Вона підпадає під владу бога Афіни, який супроводжував душі померлих в царство Аїда (мертвих). А через певний так виводив їх душі з небесних сфер.

Циклічна модель світо розуміння всь так повертає нас до теми Доді представників Дожественного пантеону (Додів). В цьому відношенні слід додатково зауважити, що на рівні міфологічної свідомості вона презентується в контексті розвитку уявлень про смерть та воскресіння Додів. Отже, розкривається у візуваннях та поглядах на їх Додю землю. В такій споді вивітнується вся олімпійська релігія Циклічна модель світу розкривається у межах роздумів про життя Ресвіту нафороження, смерті і відфороження.

Цей закон був універсальним принципом буття морями античних часів. Від його владу підпадали представники Дожественного світу (Зевс і Пермес) та звітайні морі. Існувала думка, що могла Зевса знаходитися на Криві. Ці уявлення відбивають та продовжують первісні візування про вишфатових та воскресаючих Додів епохи традиційної культури Ріфа в можливість здійснення їх земної Доді фокусу увагу на темі Доді представників Дожественного пантеону, подію Дожественних втіленнях. Думка про це буде вливатися з таким у глибоку релігійної свідомості наступних систем, відбудовувати уявлення есхатологічного навантаження різних ідеологічних моделей світу.

Окреслений вибір осмислення теми Доді Додів їх «смерті і відфороження» простежується в релігійних переказах, легендах, міфах про нас. У цьому сенсі згадуються відомі оповідання про небесну

та земну Діану Діонів (Афродіти та Ароніса, Аттиса та Аммізу, Озіріса), про їх періодичні зникнення та сходження героїв та Діонів в Аїд. Ашифення в Стародавній Африці культ бога Діоніса був пов'язаний з цими уявленнями та віруваннями. Цього Діану здійснювала, охоплювала два виміри вселенного (Діану небесній та земній), бої періодично зникав, потім знову проявлявся у світі. Історію феміні відносять Діоніса до Діонів феміністичності. Аїд таким кутом зору нашої усвідомлював Діоніса (як і інших Діонів феміністичного світу). Аїд віру, що Діану бога поверне його в земне Діану, відтисли свята, священні обряди, які існували довгий час, збігалися із землеробським календарем. Кожного року святкувалося повернення бога з царства тіней, Аїда. У загальному вигляді можливо говорити про те, що Діану Діонів демонструвала, була «наміс» (у латентному вигляді) ідеї єдності духовних і земних сфер, а також ідеї вічного життя, яке повертається з одного боку, з іншого боку, у локальному зрізі (вектора індивідуальної есхатології) демонструвала Діану індивідуальності душі, їх шляхи небесні та земні (їх «втягнутість» у цілі вічних тегувань «життя і смерті», «народження і згасання»). Отже, на підставі філософських міркувань про Діану Діоніса можливо презентувати авторську інтерпретацію ідеї Діані Єдині, яка «замкнена в кімце» вічного коловороту, розгортається тегез ще не проявлені уявлення античної свідомості про вічне

життя (вітний Деміон), яке пронизує Космос, Всесвіт. Ми приходимо до висновку, що ідея Дамі представляє в докесовеному пантеоні діями шифра та контекстуально навантаженої, ніж її зване розуміння виключно у межах природних чаклів. Від наших кутів зору межі ідеї Дамі в античному світогляді розширюються, виходять на нові обрії її презентації та інтерпретації, а саме досягають рівня осмислення її як

Афізичного життя, який перебуває у стані вічного розривання. Єдина Дамі Всесвіту складається (умовно) з Дамі Дамі, Дамі морських душ, Дамі духів, подібних до окремих (індивідуальних) Дамі, які (в свою чергу) формують загальну систему Дамі Всесвіту (іого духовного та фізичного тіла) та есхатологічну карту античних часів.

Алеба звернути увагу (акцентувати) на те, що мотив Всесвітної есхатології знаходиться у стані зародження. На рівні античної інтелектуальної культури закладається його циклової фундамент, який у вигляді ідеї життєвої енергії Всесвіту потім кривується різними есхатологічними системами світу. У просторі античної свідомості він ще не отримав тісного оформлення, але в первинному вигляді проявляється через різні варіанти міфів про Дамі, які вишифують та воскреснуть. Історія про Діоніса ілюструє ідею воскресіння (проникання) у все суще життя). Порядний контекст присутній в докесовеній пафі Деметри та Персефони (докесовенної матері та її доньки), які

вмиряють та воскресають. Історія про Діоніса ілюструє ідею воскресіння епіфонального у все суще життя). Порядний контекст присутній в божественній парі Деметрі та Персефоні (божественної матері та її доньки), які уособлювали ідею духу хліба (Фрезер).

Ці ж уявлення відображають вірування та обряди, які пов'язані з уявленнями про Землю як материнське лоно (символіка життя). З одного боку, в ній відбувається відродження «зерна». Це означає, що вона є носієм життя. З іншого боку, Дале душі, її відродження в новому житті також мисляться як перехід (через лоні матері Землі). У цьому сенсі могла мислитись як «кінець та початок» подальшої

Далі душі, її шляхів у небесній світ, а також символізувала матерію, через яку відбувається повернення в земну реальність. Ці вірування уособлювали надію людей на безсмертне вічне життя душі. Індивідуальні Дали можливо проінтерпретувати як морус прояву вічного життя, невід'ємним складовим елементом якого вони є. Колообіг Землі (матерії) та колообіг душі формують думку про вічну їх Далу та Далу Всесвіту.

Іншими словами, міфологічні сюжети презентують найбагатшу палітру ідеї Дали (загальної та індивідуальної) душі під кутом зору теми смерті, відродження та воскресіння. В міфологічній свідомості античної культури вона оформлюється в фізичний морем (свого прояву та буття), яка піде в історію.

Поступове поетапне розроблення системи координат ідеї Дамі (смертної душі та Всесвіту) дозволило у першому вигляді реконструювати есхатологічні мотиви античної моделі світу (її ключових тем та ідей) у їх первинних формах прояву, розкрити стародавні мориси їх існування. Ми робимо висновок, що отримують свій подальший розвиток такі есхатологічні теми: Дамі духовних істот (духів); Дамі богів; Дамі індивідуальної душі небесної та земної; переходи душі від однієї форми буття до протилежної, які стають примагією існування. Саме в таких факультетах розкривається ідея

Дамі у просторі античного світу. Її «зовнішня» сторона, подібна її історичного оформлення. Окреслені виміри втілення ідеї Дамі складають систему координат есхатологічної моделі античного світу, її актуалізації у просторі духовних реальностей стародавньої /франції/.

Отже, в ході аналізу «зовнішнього» шару античної культури можна сказати, що ідея Дамі розширила свої циклові горизонти в ландшафті стародавнього світу, увійшла в структуру свідомості мориси тих часів.

Окресмо слід підкреслити думку про те, що антична модель Дамі (небесної та земної) продовжує свій еволюційний шлях, буде кронувати епохами, культурами, сходинками релігійної та світської свідомості.

Таким чином, ми вибудовуємо «есхатологічні» цеглини (ідеї), які з часом увійдуть у склад наступних есхатологічних моделей світу.

Слід додати, що антична свідомість зробила вагомий внесок в інтелектуальну культуру людства, розбудовує систему координат мислення (релігійного та філософського) наступних часів. У певному сенсі демонструє фундамент, на якому буде будуватися релігійна свідомість майбутнього. В цілому розкрито структуру «ексатологічної реальності» античних часів, а саме ідеї Дамі.

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет комп'ютерних наук

РЕФЕРАТ

з дисципліни «Містичні та оккультні вчення Заходу та Сходу»
Тема «Антична міфологія і його духовне значення»

Виконав студент 3 курсу
Факультету Комп'ютерних наук
групи КС-32
Безрук Юрій Русланович
Перевірила:
Компанієць Лілія Вікторівна

Харків – 2020

ЗМІСТ

ЗМІСТ 16

Запровадження 17

1. Роль античної міфології у культурі 19

2. Характеристика міфів Стародавню Грецію і Риму. Їх роль у культурі 38

Висновок 41

Список використаних джерел 43

ЗАПРОВАДЖЕННЯ

У суспільстві великий інтерес до давніх культурах. Це з тим, що культури сучасних народів немислимі без минулого. Література, мистецтво філософія Стародавню Грецію дали поштовх розвитку європейської культури. Давня Греція відкрила людину, як прекрасне й досконале творіння природи, як міру всіх речей. Чудові зразки грецького генія проявилися під всі сфери духовної і соціально-політичного життя: в поезії, архітектурі, скульптурі, живопису, політиці, науці, і праві. Міфи античності є надбанням минулого й сучасного, зберігаючи світогляду античних греків і римлян.

Історичний розвиток усього людства годі уявити без античності. Греція і Рим залишили багато міфів. Міф пояснює будь-яке природне подія волею божества, тобто причина виводиться межі саму природу, переміщається в небесну область, довіряється богами.

Актуальність роботи пов'язані з постійним інтересом до античної міфології, з допомогою її образів протягом століть. Античність надихала і дає наснагу поетів і від художників, мислителів і скульпторів. Вона – живої криниця, який століття живить думку людини, ґрунт всім сучасним європейської цивілізації.

Мета роботи - розкрити роль античної міфології, і її місце у духовній культурі. Завдання: розгляд античної міфології у літературі, астрономії. Предмет – антична міфологія, об'єктом є міфи Стародавню Грецію і Риму.

У нашій роботі використовуються методи: спостереження, описовий, збірний, метод інтерпретації.

Вже згадана нами тема має можливість досить серйозне обґрунтування у науковій літературі. Велике зацікавлення представляє книга С.В. Тураєва «Зарубіжна література», у якій розглядається культура Стародавню Грецію і Риму, її наукові та художні цінності. Також велику допомогу книжки Н.А.Дмитрієва «Античне мистецтво» і Г.В.Щеглова «Міфологічний словник», у яких розкривається суть нашої теми.

Книжка Н.А. Куна «Легенди і міфи Античності» належить до вітчизняної класиці. Виразність і ясність викладу, блискуче знання духовної спадщини

Стародавню Грецію - ось основні риси книжки Н.А. Куна. Знання основних сюжетів давньогрецької міфології необхідне будь-якого культурної людини. Ця книга справила величезну допомогу у аналізованій нами темі.

У вашій книзі Т.Н Муравйової «Міфи античності і Середньовічний Європи» описані міфи й легенди. У книжку увійшли міфи шумерів, греків, етрусків, легенди романських народів, що склали скарбницю світового епосу.

У словнику Агбунова М. «Античні міфи й легенди» було зібрано інформацію про безлічі героїв грецькою й римської міфології, і навіть про різних міфічних речах, народи і місцях.

Курсова робота складається з запровадження, двох глав і списку використаної літератури.

Розгляд теми вважаємо за доцільне розпочати з визначення ролі античної міфології у культурі.

1. РОЛЬ АНТИЧНОЇ МІФОЛОГІЇ У КУЛЬТУРІ

1.1 Міфологія у літературі

Антична література (латиною «антиквус» - отже « древній»), т. е. література Греції та Риму, зародилася кілька тисячоліть тому. Вона стала ранній літературою у Європі. Грецька література, чи, точніше, писемні пам'ятки грецької літератури, виникла Греції до VIII в. до зв. е.. Їм передувало величезне усне творчість грецького народу, розвивавшеся багато століть, і може бути, тисячоліть. Перші знані нами пам'ятники грецької літератури – це поеми Гомера «Іліада» і «Одіссея». Вони і з'явилися результатом цього вікового розвитку усної творчості у Греції. Періодом найвищого розвитку грецької літератури був V століття до зв. е., що називається також періодом грецької класики.[8,с.311] Зріс інтерес внутрішнім світом висловився в оформленні лірики як літературного жанру (в VII в. е.). І, природно, що провідною темою нового жанру стала любов. Поруч із найяскравіша лірикою про любові-пристрасті (поетеса з про. Лесбос Сапфо) виникла лірика про любови-игре, розвазі чи різновиду інтелектуального спілкування, де полягає індивідуальність (Анакреонт).

Поруч із інтимній лірикою виникла лірика громадянська, яка звернулася вже безпосередньо до суспільству, а чи не до окремому герою (Солон, Тиртей), і навіть ямби - вірші повчальною, нерідко сатиричної спрямованості (Архилох, Мимнерм, Гиппонакт). Поєднання різних типів світогляду із ліричною початком створило грецьку трагедію — найвищий здобуток античної культури періоду високої класики. Для драматичних уявлень будували на схилах пагорбів великі амфітеатри, розраховані десятки тисяч зрителів.[23,с.5]

Трагедія, що виникла з культових ігор й ритуалів свята Діоніса, спочатку було ускладнений діалог хору з актором (потім двома, трьома). Великі Дионисии (березень-квітень) знаменувалися змаганнями трагіків: кожен представляв три трагедії, і драму сатирів. Замість подвигів в трагедії зображувалися пристрасть і страждання людини.

Перемога особистісного початку над родовим особливо займала "батька трагедії" Есхіла. У трилогії "Просительниці", "Єгиптяни", "Данаиди" він

висловлює співчуття дівчат, насильно виданими заміж, і виправдовує вбивство ними своїх наречених в шлюбної ночі. У той самий короткий час він співає гімн шлюбу за коханням — одне з данаїд зберегла життя його чоловіку, т. до. покохала його.

У трилогії "Орестея" дружина неспроможна вибачити чоловіку, що він пожертвував їх дочкою, ставить державне вище особистого. У той самий час Есхіл відстоює новий патріархальний шлюб: син вбитого, Орест, стає на бік батька і мстить матері. Уперше у світовій літературі Есхіл оспівує знання образі Прометея, який вогонь людям.

Особливо яскраво відбито доля й страждання особи на одне тлі близьких міфологічному свідомості об'єктивно-ідеалістических поглядів на році (потім - законі), який тріумфує всупереч усьому. У трагедії Софокла цар Едіп намагається боротися на долю: дізнавшись від оракула у тому, що доведеться вбити батька й одружитися під час власної матері, він іде з дому (не знаючи, що названий син). Під час мандрівок Едіп вбиває свого справжнього батька, не підозрюючи звідси. У місті, визволеному від сфінкса, він одружується з про свою матір - вдовствующей цариці. Щоб позбавити місто від мору, він робить відчайдушні спроби знайти й покарати вбивцю колишнього царя (себе). [22,с.407]

Якщо загальний емоційне тло трагедії пов'язана з її прямим спорідненням з офіційними культами, сутністю яких неможливо було жертвопринесення, то родоначальниками комедії були древні фалічні обряди, тісно злиті з общинним світоглядом. Використання фалічних пісень проти утискувачів громади додало комедійному жанру викривальну спрямованість. У цьому головним зброєю стало висміювання. [9,с.98]

Щоправда, висока комедія Арістофана (прибл. 445 - прибл. 385 рр. до зв. е.), орієнтована досить освічену і рівноправне аудиторію, відрізнялася інтелектуальним характером. З позицій общинної моралі він доводив неперемлемість суб'єктивного тлумачення соціальних процесів і норми і яке витікає звідси індивідуалізму. Арістофан не мислив щастя людини поза загального щастя, усвідомлюючи, що політична боротьба веде до тієї влади дедалі більше страшних людей. Чарівне перетворення Афін, вважав він, можливе лише

поверненням старих героїчних ідеалів ("Вершники"). Причому помітно, що сама Арістофан розумів, що це лише мрії, оскільки героїчні ідеали тісно пов'язані з війною, а війна хороша лише багатієв і шахраїв ("Ахарняне"). Можливо, і обциинні ідеали їй немає зовсім зрозумілі: ідея спільності майна абсурдна, т. до., наприклад, веде до усупільненню їхніх дружин та чоловіків ("Жінки у народному зборах"). І все-таки Арістофан за справедливий розподіл. Очевидно, причина те, що Плутос (бог багатства) сліпий і гроші потрапляють не производителям-земледельцям, а паразитуючим членам суспільства, у цьому, що насаджуються невірні ідеали. [10,с.139]За це засуджував філософов-софистов, яких відносив і Сократа ("Хмари"), а літературну творчість "викривав" Еврипіда як носія шкідливого скептицизму, співака темних пристрастей душили протиставляв йому Есхіла ("Жаби"). Як кажуть, у світогляді літераторів відбилася боротьба соціальних ідей у їх філософському оформленні. Перші літературні пам'ятники у Римі ми бачимо в III в. до зв. е. Періодом розквіту римської літератури був 1-й століття до зв. е. Історія її завершується разом із падінням Західної Римська імперія в V в. зв. е. [22,с.415]

Отже, те, що зазвичай називається античної літературою, охоплює величезний проміжок часу у 1200 років, починаючи з VII в до зв. е. і закінчуючи V в. н.е. Античне є досі, за словами Маркса, «У даному разі нормою, і недосяжним зразком». Греки, як Маркс, «були нормальні дітьми»; їх культура була дитинством людства, його першими впевненими шагами.[13,с.201]

Грецька література завжди привертала собі героїкою, високими гуманістичними ідеями, безпосередньої свіжістю. Мифологические елементи у літературі не виділялися, а розглядалися, як звичайний плин подій, у літературі більшою мірою боги були, зазвичай діючими персонажами.

До античності зверталися і гуманісти Відродження, і діячі французької революції XVIII в., і росіяни революційні демократи. Античність надихала і дає наснагу поетів і від художників, мислителів і скульпторів. Вона – живої криниця, який століття живить думку людини, ґрунт всім сучасним європейської цивілізації.[17,с.187]

Грецька література зросла з урахуванням багатющого народної творчості, з урахуванням міфології. Міфологія виникла ті часи, коли греки жили ще общинно-родовим строем (до VIII в. до зв. е) і світ здавався їм величезної громадою, величезним родом, у якому свої сім'ї, свої діди й онуки, свої батьки та діти. Древній грек одушевляв, в такий спосіб, всю природу. З допомогою свого багатого уяви то найчастіше представляв їх у чудернацьких, фантастичних і надзвичайних художніх образах.

Понад те, в створених цілими поколіннями міфах проявилася вся трудова життя древнього людини з її подвигами, завоюваннями і мріями кращої частці. Саме цей особливість міфології зазначав М. Горький, кажучи про образах всесвітньо відомих героїв – помічників покупців, безліч їх захисників, як-от Прометей і Геракл.[23,с.7]

Уява древнього грека малювала йому найфантастичніші істоти. Однак у якому вигляді вони були, усі вони тримали в руках його життя, всіх їх демонами чи богами, колись населяли кожен струмок, кожне озеро, ліс, гай, гірничу ущелину.

Небо було богів, грізних чи милостивих до людини: то Сонце – Геліос мчить по небесній дорозі вогненної колісниці, то осяює землю Місяць – Селена, то Еос – Зоря в лазоревому вбранні оголошує ранок.

Взглянет осіб у море, в якому було бог Посейдон розбиває хвилі своїм тризубцем, сурмлять в раковини тритони, грають німфи- океаниди; до лісу і гори небезпечно ходити людині – там у кожному дереві живе німфа – дріада, потрапиш в болото німфам - лимнадам, серед стосів заплутають дороги німфи – ореади, бо нападе на людини страх, що викликає козлоногий бог Пан. І під землею, в царстві мертвих, бог Аїд і богиня Персефона зустрічають і стережуть померлих.

А з усього світу височить сніжна гора Олімп, де у оточенні безсмертних богів живе Зевс, батько і владика всесвіту. Палаці на олімпі побудовано богом Гефестом, на учтах там грає бог мистецтв, і наук Аполлон, дев'ять сестер – муз співають під ліру Аполлона. Поруч із Зевсом сидять його, грізна і ревнива Гера, і дочка його Афінa – Паллада, войовнича, завжди готова до бою богиня.

Не відразу боги грецької міфології отримали свій антропоморфний, т. е. людиноподібний, вид. Це поступово разом із економічним і культурним розвитком

суспільства. У давню епоху матріархальною громади, коли чоловік - ще більше залежав від природи, відчуваючи страх перед її стихіями, боги малювалися фахівця в царині жахливому звіриному образі, наприклад, таких чудовиськ, як Химера, Медуза, Ехидна, Лернейская гідра, Сфінкс та інших. Химера мала тіло лева, кози і дракона, викидала із трьох пащ вогонь і несла з собою смерть. У Медузи, одній із трьох Горгон, замість волосся ворушилися живі змії, і її одним поглядом своїх очей перетворювала живе в камінь. У печері під скелею жила і наводила страх на людей німфа з чудовим обличчям, але з тілом жахливої змії. Серед боліт жила девятиголова Гидра, дома кожної зрубаної голови якої могли вирости нові дві. Чудовисько Сфінкс (грецькою «Сфінкс» жіночого роду) мало голову і груди жінки, а тулуб – крилатого лева з пазуристими лапами. Серед цих страховиська були Орф – собака, пес Цербер з п'ятдесятьма головами, стороживший вхід до царства мертвих, Немейский лев, Тифон з сотнями зміїних голів, що викидали полум'я і дикі крики, гіганти з тілом чоловіки й змії і багато інших страхіть, так само диких і страшних, як саме природа, грізно який володіє человеком.[6,с.228]

Однак у так звану епоху патріарха, коли громади розрослися і об'єдналися до великих племена, люди України відчули себе сильніше перед природи. На чолі роду не стояла жінка - мати. На зміну їй прийшов герой, вождь – чоловік, перший бою і раді старійшин, захисник і голова не тільки одного роду, а цілого племені. У цьому древні греки створили міфологію, так звану антропоморфну, на яку характерні боги таку ж гарні, величні і потужні, якими малювалися вожді своєму народу. Та й самі вожді теж тепер стали мислити нащадками цих сильних, безсмертних богів, вступавших нібито в зв'язку з прекрасними смертними жінками, щоб породити землі ціле плем'я героїв, які зуміли б сприяти богам у встановленні порядку й знищенні чудовиськ. [23,с.6]

У міфології цієї нової періоду ми бачимо у греків чудові сказання про битвах давніх часів і нових богів, і навіть подвиги героїв, очистивших землю від чудовиськ, породжених землею. У давньогрецького поета Гесіода (VIII в. до зв. е.) є поема «Теогонія», чи «Походження богів», де яскраво

змальовується грандіозна битва між древніми богами титанами, олицетворявшими собою похмурі, стихійні сили землі, молодими, так званими олімпійськими богами на чолі з Зевсом, установившим у світі силу закону й порядку.

Усі етапи міфології, починаючи зі стародавнього ставлення до демонів-чудовищ і закінчуючи міфами про героїв і олюднених богів, представлені у героїчних піснях греків, так званому гомеровському епосі.

Епос означає нічим іншим, як слово подвиги (грецькою «епос» - «слово»), пісні, що виконували мандрівні співаки. Під акомпанемент ліри їх співав чи аэд-сочинитель пісень, чи рапсод – виконавець і дослідник героїчних сказань. Переказ вважає творцем давньогрецького епосу Гомера, сліпого бродячого аеда, жебрака співака. Вже класичної Греції ім'я його була оточена легендами. Багато згодом вважали це загальним. «Гомер» одному з грецьких діалектів отже «сліпий». Багато вчених, не розуміючи, одностайно людина могла створити усно й виконувати у пам'яті тисячі віршів «Іліади» і «Одіссеї», ставили під сумнів існування самого Гомера. [23,с.9]

Нам ж головне не особистість Гомера, інші ж найбільші поеми, пов'язані з іменем Тараса Шевченка. Поеми ці склалися в IX-VII ст. до зв. е. Записані вони були, як прийняло вважати традиційно, в VI в. до зв. е. Міфи, основі яких створено ці поеми, йдуть у сиву давнину і, безсумнівно, є витвором народу. Проте завершення поем та його художня оздоблення свідчать, що свій остаточний вид вони прийняли напередодні виникнення рабовласницькою формації, тоді, коли гинув общинно-родовий лад.

Героический епос виник узбережжя Малої Азії, і сусідніх островах. Створено його здебільшого особливому, ионийському нареччям. «Іліада» і «Одіссея» входять у так званий Троянський міфологічний цикл, що об'єднує ряд міфів, що відбивають боротьбу греків за оволодіння малоазійським містом Илионом, чи Володаря кілець. «Іліада» зображує кілька епізодів з десятого року облоги Трої; «Одіссея» - повернення там однієї з героїв-

ахейцев, Одіссея (в героїчному епосі ще немає загального найменування всім грецьких племен).

Тривалий час ці події вважали суто міфічними, легендарними, хоча самі греки вже здавна завзято повторювали, що Троянская війна була приблизно XII в. е. Поступово Троянская війна і похід греків набували реальних рис.

Цікаво зазначити, що гомерівський епос відбив у собі ще більше давню культуру, саме культуру острова Криту, що процвітала напередодні поширення ахейських племен в XIII-XII ст. до зв. е. У Гомера можна знайти помічаємо багато елементів побуту, життя суспільства, нагадують про цю древньої культури.

Отже, в гомеровском епосі втілена як сувора героїка війни, а й радість творчості, творчого туди, й мирного життя, заснованої на повагу до людини, на пробудженні у ньому кращих, гуманних почуттів.

Саме тому гомерівський епос з права вважається енциклопедією древнього життя, що відбила у художніх образах падіння общинно-родової формації і зародження класового рабовласницького суспільства.

Крізь століття, з глибокої античності, приходять до нас герої міфологічних сюжетів, зберігаючи свої звичаї, звичаї, самобутність. Але, проходячи через призму часу й відстані, змінюються їх основні ідеї, частково характери, погляди й сама суть їхніх вчинків. Звісно, кожне твір є дітищем власного автора, але, і, соціального суспільного стану, політичного устрою, яка була тоді, і часто, лише зароджуваних нових помислів і віянь, як це було з твором Еврипіда «Іполит». [21,с.213]

Обособлення особи і критичне ставлення до міфу – обидві ці тенденції нового світогляду перебувають у різкому суперечності з ідеологічними основами трагедії Есхіла і Софокла; тим щонайменше, вони мали своє перше літературне собі втілення у межах трагічного жанру, що залишився провідною галуззю аттической літератури V в. Нові течії грецької суспільної

думці сприйняв прихильно у творах Еврипіда – третього великого поета Афін.

Драматичне творчість Еврипіда протікало майже разом з діяльністю Софокла. Еврипид народився близько 406 р. перші його п'єси було поставлено в 455 р., і відтоді він у перебігу майже цілого півстоліття, був видатним суперником Софокла на Афінської сцені. Успіху у сучасників він досяг нескоро; успіх не була міцним. Ідейное утримання і драматургічні нововведення його трагедій зустрічали різке осуд у консервативної частини афінян і служили предметом постійних глузувань комедії V в. Понад двадцять коли він виступав із своїми творами на трагічних змаганнях, але афінське журі на цей час присудило йому лише п'ять призів, востаннє вже посмертно. Зате згодом, під час розкладання поліса Еврипид став улюбленим трагічним поетом греків.

Найбільш достовірні біографічні джерела малюють Еврипіда самотнім мислителем – книголюбом. Він був володарем досить значного книжкового зборів. У політичній життя Афін не приймав активної участі, воліючи дозвілля, присвячений філософським літературною занять. Цей незвичний громадянам поліса спосіб життя нерідко приписувався у Еврипіда навіть міфологічним героям

У творах Еврипіда ставилися різноманітні проблеми, цікавили грецьку думку, викладалися і обговорювалися нові теорії, антична критика називала Еврипіда філософом на сцені. Проте, не був прихильником будь-якого філософського вчення, і власні погляди не відрізнялися ні послідовністю, ні сталістю.

Дуже важливо нам, що негативне ставлення викликає в Еврипіда агресивна зовнішня політика демократії. Він – афінський патріот і ворог Спарти.

Сенека, як і Еврипид, був сином своєї країни, і це на характер його твору «Федра», як і всі його творчості. Структура імперії, створеної

Августом («Принципат»), протрималася понад 200 років по смерті його засновника, до кризи III в.

За всієї видимості розквіту дуже швидко почали виявлятися симптоми наступаючого розкладання рабовласницької системи. Саме Італії різкіше всього виявляються ознаки господарського занепаду, але час, як занепад лише насувався, суспільний лад і моральний занепад римського суспільства був очевидна. Всеобщему безправ'ю і втрати сподівання можливість кращих порядків відповідала загальна апатія і деморалізація. Переважна більшість населення вимагала лише «хліба» і «видовищ». І держава вважала своїм прямий обов'язком задовольнити цю потребу.

Раболепство, відверта гонитва за матеріальними благами, ослаблення соціальних почуттів, нетривкість сімейних уз, безшлюбність і падіння народжуваності – характерні риси римського суспільства I в.

У цьому ґрунті рівень римської літератури знижується, й окремі блискучі винятки не змінюють загальної картини. Характерною рисою «Срібного віку» – поява великої числа провінціалів серед літературних діячів. Зокрема, Іспанія, найстарша і культурно найбільш виросла з романізованих західних провінцій, дала низку значних письменників – Сенека, Лукан, Квинтилиан й інші. Стиль, створений «декламаторами» часу Августа, отримав найбільшого поширення у середині I в.. Письменники I в. називають його «новим » стилем, на відміну «старовинного» стилю Цицерона, чий розлогі промови, філософські міркування, суворо врівноважені періоди здавалися тепер млявими, й нудними. Літературні традиції «азианизма» знайшли вдячний ґрунт у Римі початку I в. з його жагою блиску, прагненням до гордої пози і гонитвою за чувствено-яrkими враженнями. Кращий майстер «нового» стилю у середині I в — Луцій Анней Сенека. Народився Іспанії, у місті Кордубе, але виріс у Римі. Сенека одержав базову освіту на кшталт нової риторики і розширив його філософськими знаннями. У молодості він захоплювався свіжими філософськими течіями, а 30-х роках

зайнявся адвокатської банківською діяльністю та потрапив у сенат. Але, пройшовши кола пекла політичних інтриг, злетів і падінь, він віддалився від подвір'я і зайнявся літературною й філософською діяльністю.[2,с.112]

Філософські погляди Сенеки, як і Еврипіда, немає ні послідовністю, ні сталістю. Роздуми його зосереджені навколо питань душевне життя і з практичної моралі.

Як і більшість своїх сучасників, Сенека любить яскравих барв, і його найкраще вдаються картини пороків, сильних афектів, патологічних станів. Він невідступно дотримується гасел «нового» стилю – «пристрасність», «стрімкість», «порывність». У коротких загострених фразах Сенеки, насичених образними протиставленнями, «новий» стиль отримав найбільш законне вираження. У цьому стилістичному мистецтві ґрунтувалася величезна літературна популярність Сенеки, що саме ці характерні риси простежуються на його трагедії «Федра».[5,с.143]

Отже, велике тимчасове поділ, життя державах різного політичного устрою, різні суспільні філософії, які оточували грецьких і римських трагіків, їхнє життя справило великий вплив з їхньої підходи до сюжету, теми, і ідеї античного міфу.

1.2 Міфологія і астрономія

Оцінюючи пройдений людством шлях у пошуках істини Землю, ми свідомо чи несвідомо звертаємося до древнім грекам. Багато чого зародилося вони, а й них чимало сягнуло нас з інших народів. Так розпорядилася історія: наукові уявлення та територіальні відкриття єгиптян, шумерів та інші давньосхідних народів нерідко збереглися лише пам'яті греків, як від них відомими наступних поколінь.

Історія сузір'їв дуже цікава. Ще дуже довго спостерігачі неба об'єднали найяскравіші і помітні групи зірок в сузір'я і дали їм різні найменування. Це був імена різних міфічних героїв, або тварин, персонажів легенд і сказань -

Геркулес, Центавр, Телець, Цефей, Кассіопея, Андромеда, Пегас та інших.
[7.c115]

У сузір'їв Павлин, Тукан, Індіанець, Південний Хрест, Райська Птах було відбито епоха Великих географічних відкриттів.

На погляд, назви багатьох сузір'їв здаються дивними. Часто розташування зірок дуже важко і навіть просто неможливо розглянути про що ж каже назва сузір'я. Велика Медведица, наприклад, нагадує ківш, дуже важко на небі Жирафа чи Рись. Але якщо ви подивитеся старовинні атласи зв'язного неба, то, на них сузір'я зображені як тварин.

Що древні греки розповідали про медведицях?

Про Великої і Малої Медведицях є багато легенд. Ось із них. Колись, у незапам'ятні часи, у царя Ликаон, котрий правив країною Аркадией, була дочка під назвою Каллісто. Краса її був такий незвичайний, що вона ризикнула змагатися з Герой - богинею і дружиною всемогутнього верховного бога Зевса. Ревнивая Гера зрештою помстилася Каллісто: користуючись своїм надприродним могутністю, вона перетворила їх у потворну ведмедицю. Коли Каллісто, юний Аркад, якось повернувшись із полювання, побачив на дверях свого будинку дикого звіра, він не підозрюючи, майже убив свою матір-медведицю. Цьому завадив Зевс - він утримав руку Аркада, а Каллісто назавжди узяв до собі на небо, перетворивши на гарне сузір'я - Велику Медведицю. У Малу Медведицю заодно була перетворена й улюблена собака Каллісто. Не залишився Землі і Аркад: Зевс та її перетворив на сузір'я Волопаса, приреченого навіки сторожити в небесах свою мати.

Головна зірка цього сузір'я називається Арктур, що означає «страж ведмедиці». Велика і Мала Медведиці є незаходящими сузір'ями, найпомітнішими на північному небі.

Є й інша легенда про околополярних сузір'ях. Побоюючись лютого бога Кроноса, який пожирав немовлят, мати Зевса Рея сховала свого

новонародженого в печері, де його вигодовували крім кози Амалтеї, дві ведмедиці — Мелісса й Геліка, згодом вміщені при цьому на небо. Іноді Меліссу називають Киносурой, що означає «хвіст собаки». У легендах різних народів Велику Медведицю називають часто колісницею, візком чи навіть сім'ю быками.[7,с.138]

Поруч із зіркою Мицар (від арабського слова «кінь») — другий, чи середньої, зіркою в ручці ковша Великої Ведмедиці — ледь помітна зірка Алькор (арабською це «вершник», «наїзник»). За цією зіркам можна перевіряти зір; кожна зірка мусить бути видно неозброєним оком.

У за зоряним небом позначилося міф героя Персеє. Давним-давно, якщо вірити древнім грекам, Ефіопією правив цар під назвою Цефей і цариця, яку звали Кассіопея. Була в них єдина дочка красуня Андромеда. Цариця дуже пишалася своєю донькою й якось мала необережність похвалитися своєю красою і бездоганною красою своєї доньки перед міфічними мешканками моря — Нереїдами. Ті дуже розгнівалися, оскільки вважали, що найбільш гарні у світі. Нереїди поскаржилися свого батька — Богу морів Посейдону, що він покарав Кассіопею і Андромеду. І могутній владар морів послав на Ефіопію величезне морське чудовисько — Кіта. З пащі Кіта виривався вогонь, з вух валив чорний дим, хвіст була покрита гострими шипами. Чудовисько спустошувало і палило країну, загрожувало загибеллю всьому народові. Щоб умилювати Посейдона, Цефей і Кассіопея погодилися віддати улюблену дочка на з'їдання чудовиську. Красуня Андромеда була прикута ланцюгами до прибережній скелі і покійно чекала своєї долі. А час іншою краю світла одне із найбільш відомих легендарних героїв — Персей — зробив незвичайний подвиг. Він проник острова, де його горгони — чудовиська образ жінок, які мають замість волосся кишілі змії. Погляд горгон був такий жахливий, що кожен, який ризикнув подивитися їм у очі, миттєво окаменевал. Однак ніщо були зупинити безстрашного Персея. Обравши момент, коли горгони заснули.

Персей відрубав голову а такою — найголовнішим, найстрашнішою — горгоне Медузе. Того ж момент з величезного тулуба Медузи випурхнув крилатий кінь Пегас. Персей підхопився на Пегаса і помчав там. Пролітаючи над Ефіопією, він зазначив прикуту до скелі Андромеду, яку ось-ось мав схопити жахливий Кіт. Відважний Персей вступив у бій з чудовиськом. Довго тривала це. Чарівні сандалії Персея підняли їх у повітря, він ввігнав в спину Киту свій вигнутий меч. Кіт взревел й кинувся на Персея. Персей направив на чудовисько мертвущий погляд відтятої голови Медузи, що була прикріплена для її щиту. Чудовисько закам'яніло і потонуло, перетворившись на острів. А Персей розкував Андромеду і привіз його в палац Цефея. Зраділий цар віддав Андромеду дружиною Персею. У Ефіопії багато днів тривав веселий бенкет. На небі відтоді горять сузір'я Кассіопеи, Цефея, Андромеди, Персея. На карті за зоряним небом ви знайдете сузір'я Кита, Пегаса. Так древні міфи Землі відбилися на небі.

Поруч із Андромедой перебуває сузір'я Пегаса, що особливо добре видно опівночі у середині жовтня. Три зірки цього сузір'я і яскрава зоря альфа Андромеди утворюють постать, яка дістала у астрономів назва «Великий квадрат». Його можна легко знайти в осінньому небі. Крилатий кінь Пегас виник із обезголовленого Персеєм тіла Медузи Горгони, але з успадкував від нього нічого. Він був улюбленцем дев'яти муз — дочок Зевса і богині пам'яті Мнемозини, на гори Гелікон він вибив копитом джерело Іппокрени, вода якого приносила поетам натхнення.

І ще одне легенда, у якій згаданий Пегас. Онук царя Сізіфа Беллерофонт мав вбити вогнедишний чудовисько Химеру (Химера — грецькою «коза»). Страшилище мало голову лева, тулуб кози і хвіст дракона. Беллерофонту вдалося знищити Химеру з допомогою Пегаса. Якось він побачив крилатого коня, і бажання заволодіти їм охопило юнака. У сні щодо нього стала богиня Афіна, улюблена дочка Зевса, мудра і войовнича, покровителька багатьох героїв. Вона подарувала Беллерофонту чудесну, усмиряющую коней вуздечку. З її допомогою

Беллерофонт впіймав Пегаса і пішов на битву з Химерою. Високо піднявшись у повітря, він кидав в чудовисько стріли, доки воно не випустило дух.

Але своєю удачею Беллерофонт не задовольнився, а побажав на крилатому коні піднятися на небо, у помешкання безсмертних. Зевс, дізнавшись про це, розгнівався, навів Пегаса в люті, і той скинув свого вершника на Землю. Пегас після цього піднявся на Олімп, де носив блискавки Зевса.

Оріон. На всім небі немає іншого сузір'я, який би містив стільки цікавих і легкодоступних для спостереження об'єктів, як Оріон, розташований поблизу сузір'я Тельця. Оріон був сином Посейдона — бога морів по грецької міфології (по римської — Нептун). Він була знаменитою мисливцем, бився поруч з биком і хвалився тим, що немає тваринного, якого не міг би перемогти, внаслідок чого Гера, могутня чоловіка могутнього Зевса, наслала нею Скорпіона. Оріон очистив від диких звірів острів Хіос і став просити в царя Тайваню руки його дочки, але вона відмовив йому. Оріон спробував викрасти дівчину, і цар помстився йому: напоївши доп'яна, він осліпив Оріона. Гелиос повернув Оріону зір, але від укусу посланого Герой Скорпіона Оріон все-таки загинув. Зевс помістив його за небі в такий спосіб, що може завжди уникнути свого переслідувача, і вони справді, ці дві сузір'я одночасно на небі невеликі ніколи

У древніх народів найголовнішим було сузір'я Тельця, тому що новий рік починався навесні. У зодіаку Телець саме древнє сузір'я, що у життя древніх народів скотарство відігравало величезну роль, і з биком (тельцем) пов'язували те сузір'я, де Сонце хіба що перемагало зиму і возвещало прихід весни і літа. Взагалі багато древні народи шанували це тварина, вважали його священним. У Греції бик теж користувався великим пошаною. На Криті бика звали Мінотавр. Герої Еллади Геракл, Тесей, Ясон утихомирювали биків. Сузір'я Овна також був дуже почитаємо у минулому. Верховний бог Єгипту Амон-Ра зображувався з баранячої головою, а дорога для її храму являла собою алею з сфінксів з баранячими головами вважалося, що сузір'я Овна названо на вшанування Овна з золотим руном, на яких і пливли аргонавти. На небі, до речі, існує низка сузір'їв, що відбивають Корабель Арго. Зірка альфа (найяскравіша) цього сузір'я називається Гамаль (арабською

«дорослий баран»). Найяскравіша зоря у сузір'ї Тельця називається Альдебаран.[7,с.160]

Близнюки. У цьому вся сузір'ї дві яскраві зірки перебувають зовсім близько одна одної. Свою назву вони у честь аргонавтів Діоскуров — Кастора і Поллукса — близнюків, синів Зевса, наймогутнішого з олімпійських богів, і Леди, легковажної земної красуні, братів Олени прекрасної — винуватця Троянської війни.

Кастор славився як майстерний візничий, а Поллукс як неперевершений кулачний боєць. Вони брали участь у поході аргонавтів і калідонської полюванні. Але якось Діоскури не поділили видобуток відносини із своїми двоюрідними братами, велетнями Идасом і Линкеєм. У битві із нею брати були дуже изранены. І коли Кастор помер, безсмертний Поллукс не захотів відмовитися від братом й попросив Зевса не розлучати їх. З того часу волею Зевса брати півроку проводять у царстві похмурого Аїда, а півроку — на олімпі. Бувають періоди, коли одного і того самого дня зірка Кастор видно і натомість ранкової зорі, а Поллукс — вечірньої. Можливо, саме цю обставину дало підстави до народження легенди про братів, котрі живуть то царстві мертвих, то, на небі.

Брати Діоскури вважалися у минулому покровителями моряків, яких спіткало бурю. А поява на щоглах кораблів перед грозою «Огней Святого Эльма» вважалось відвіданням Близнюків їх сестрою Оленою. Вогні Святого Эльма — світні розряди атмосферного електрики, спостережувані на гострих предметах (верхівках щогл, громовідводу тощо.). Діоскури вшановувались як і хранителі держави й покровителі гостинності.

У у Стародавньому Римі мала ходіння срібна монета «Діоскури» із зображенням зірок.

Сузір'я Рака - одне з малопомітних зодіакальних сузір'їв. Історія її дуже цікава. Є кілька досить екзотичних пояснень походження назви цього сузір'я. Приміром, всерйоз стверджувалося, що єгиптяни помістили у цю область неба Рака вважається символом руйнації й смерті, що це тварина харчується падлом. Рак рухається хвостом вперед. Близько двох років у сузір'ї Рака перебувала точка літнього сонцестояння (тобто. найбільша тривалість світлового дня). Сонце,

досягнувши тим часом граничного видалення на північ, починало “задкувати” тому. Тривалість дня поступово зменшувалася.

По класичній древньої міфології величезний морської Рак напав на Геракла, що він боровся з Лернейской Гидрой. Герой розчавив його, але богині Гери, ненавидівшая Геракла, помістила Рака на небо.

У Луврі зберігається знаменитий єгипетський коло зодіаку, у якому сузір'я Рака розташовується найвище остальных.[7,с.181]

Сузір'я Діви, розташоване поруч із Львом, це сузір'я іноді уявлялося казковим сфінксом — міфічним істотою з тілом лева й головою жінки. Нерідко в ранніх міфах Діву ототожнювали з Реей, матір'ю бога Зевса, дружиною бога Кроноса. Іноді у ній бачили Феміду, богиню правосуддя, яка у своїй класичному образі тримає до рук ваги (зодіакальне сузір'я поруч із Дівою). Є дані, у цьому сузір'ї древні спостерігачі бачили Астрею, дочка Феміди й бога Зевса, останньою з богинь, залишила Землю наприкінці бронзової доби. Астрея — богиня справедливості, символ чистоти та незайманості, залишила Землю через злочинів людей. Такий бачимо Діву в древніх міфах.

Діву зазвичай зображують з жезлом Меркурія і колосом. Спикой (у перекл. з латини «колос») названа найяскравіша зірка сузір'я. Саме назва зірки й те, що Діва зображувалася з колосом до рук, свідчить про зв'язок цієї зірки з сільськогосподарської діяльністю людини. Можливо, що з приходом в небі збігалося початок будь-яких землеробських робіт.

Терези. Справді, здається дивним, що з тварин і звинувачують «напівтварин» в Зодиаке є знак Терези. Понад двох тисячоліть у цьому сузір'ї перебувала точка осіннього рівнодення. Рівність дні й ночі міг стати однієї з причин, через яку зодіакальне сузір'я одержало назву «Терези».

У античних греків Астрея — богиня справедливості з допомогою Терезів зважувала долі людей. Одне з міфів пояснює поява зодіакального сузір'я Терези як нагадування людям необхідності суворо дотримуватись законів. Річ у тім, що Астрея була дочкою всемогутнього Зевса і богині правосуддя Феміди. За дорученням Зевса і Феміди Астрея регулярно «інспектувала» Землю (озброївшись вагами і зав'язавши пов'язкою очі, щоб судити про все об'єктивно, постачати Олімп

добротної інформацією і нещадно карати обманщиків, брехунів і аналіз усіх, хто насмілювався здійснити різного роду несправедливі вчинки). Ось Зевс і він вирішив, що Терези дочки слід помістити на небо.

Скорпіон. Часом не тільки через зовнішньої схожості цьому сузір'я було відведено роль отрутного істоти.

Сонце вступало у цю область неба пізно восени, коли вся природа хіба що вмирала, щоб знову відродитися, наче бог Діонісу, напровесні наступного. Сонце вважалося «ужаленим» якимось отрутним істотою (до речі, у цій галузі неба є й світло сузір'я Змії!), «від цього боліло» всю зиму, залишаючись слабким і блідим.

Відповідно до класичної грецької міфології це той самий Скорпіон, який ужалив велетня Оріона і він заховано богинею Герой на діаметрально протилежній частини небесної сфери. Саме він, небесний Скорпіон, злякав найбільше нещасного Фаетона, сина бога Геліоса, котрий вирішив покататися небом у своїй вогненній колісниці, не послухавши застережень батька.

Стрелець. По давньогрецької міфології наймудріший з кентаврів Хирон, син бога Хроноса і богині Феміди, створив й дослідити першу модель небесної сфери. У цьому одне місце у Зодиаке він відвів собі. Але його випередив підступний кентавр Кротос, котрий зайняв обманом його місце і тепер сузір'ям Стрільця. А самого Хирона бог Зевс перетворив після смерті у сузір'я Кентавра. Так виявилось на небі дві кентавра. Злобного Стрільця боїться самого Скорпіон, у яких той цілиться з цибулі.

Іноді можна зустріти зображення Стрільця як кентавра з цими двома особами: одне звернуто тому, інше — вперед. Тим самим він нагадує римського бога Януса. З ім'ям Януса пов'язаний місяць року — січень. А Сонце перебуває у Стрільці взимку.

Отже, сузір'я хіба що символізує кінець й початок Нового року, причому сама її обличчя дивиться на минуле, а інше — у майбутнє.

Козеріг - міфічне істота з тілом цапа та хвостом риби. По найпоширенішій давньогрецької легенді козлоногий бог Пан, син Гермеса, покровитель пастухів, злякався стоголового велетня Тифона й у жаху кинувся у воду. З того часу він став водним богом, і вона виріс риб'ячий хвіст. Превращений богом Зевсом в сузір'я,

Козеріг став владикою вод і провісником бур. Вважалося, що він посилає на грішну землю стрімкі дощі. За іншою легенді - це коза Амалтея, вскормившая своїм молоком Зевса.

Водолій. Це сузір'я називалося у греків Гидрохос, у римлян — Акуариус. Усе це означало те й теж: людина, льющий воду. З сузір'ям Водолія пов'язаний грецький міф про Девкалионе та її дружині Пирре — єдиних людях, врятувалися від всесвітнього потопу. Назва сузір'я справді наводить на «батьківщину всесвітнього потопу» до долини річок Тигр і Євфрат. У деяких письменах древнього народу - шумерів - ці дві річки зображуються що випливають із судини Водолія. Одинадцятий місяць шумерів називався «місяць водного прокльони». За уявленнями шумерів, сузір'я Водолія перебував у центрі «небесного моря», тож віщувало дощове сезон. Воно ототожнювалося з богом, предупредившим людей про потопі. Ця легенда древніх шумерів аналогічна біблійного сказанню про Ное та його сім'ї — єдиних людях, врятувалися від потопу в ковчегу. Можливо, що з сузір'ям Водолія пов'язана легенда одного із подвигів Геракла — очищення Авгиевых стаєнь (навіщо герою знадобилося загатити три річки).

Риби — замикають кільце зодіакальних сузір'їв. Саме розташування зірок на небі вселяє думка про двох рибах, пов'язаних між собою стрічкою чи верёвкой.

Давні греки вважали, що у риб перетворилися Афродіта та її син Ерот: вони ішли березі річки, але налякані злим Тифоном, кинулися в води і врятувалися, перетворившись на риб. Афродіта перетворилася на південну Рибу, а Ерот — в північну.

Отже, сузір'я звуться і легенди міфів античності. Звісно, деякі сузір'я було названо та інші древніми цивілізаціями, Єгипту, Індії, та ін., але у історію надійно ввійшли саме міфи античності, хто був найяскравішими та найбільш запам'ятовуються.

Отже, можна дійти невітнішого висновку, що антична міфологія є невід'ємною частиною світової культури. Античність є основним етапом становлення світової культури, і тому має значення. Приклад цього є світові літературні шедеври, які надійно ввійшли в культури і нині відомі практично всім. Також прикладом може бути величезний внесок у історію виникнення

зодіакальних сузір'їв, і навіть загального розвитку астрономії. Отже, світова культура за відсутності античності буде повноцінною, оскільки античність є одним із головних частин культури.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА МІФІВ СТАРОДАВНІЮ ГРЕЦІЮ І РИМУ. ЇХ РОЛЬ КУЛЬТУРИ

2.1 Міфи про Геракла

Геракл(греч. Herakles) - одне з найбільш популярних грецьких міфологічних героїв, син Зевса і Алкмены. Міфи про Геракла містять елементи фінікійського культу Мелькарта. Герой та її сутички чудовиськами було використано, уявлення про ініціація та інших випробуваннях у первісному і архаїчному суспільствах, якими від імені богинь-матерей керували жриці. Прославляя себе, випробовуваний славив і жрицу-богиню. Звідси й ім'я Геракл, що означає «Прославляючий Геру» чи «Уславлений Герой». У той самий час у подвиги і мандрівках Геракла позначилися соціальні й політичні процеси часу формування міфів. Образ Геракла злився з образами йому подібних богів сицилійського, етруської, малоазійського походження.[1,с.153] Під час служби в микенського царя Еврисфея, Р. зробив знамениті 12 подвигів: 1) задушив руками Немейського лева; 2) убив Лернейську гідру; 3) впіймав Керинейську лань; 4) відловив Ериманфського вепра, який спустошував поля Аркадії; 5) знищив Стимфалийських птахів з мідними пазурами, крилами, дзьобами та пір'ям; 6) очистив Авгиеві стайні; 7) подужав Критського бика, изрыгавшего полум'я; 8) переміг царя Диомеда, котра віддавала чужинців на з'їдання кобылицам-людоедам; 9) добув пояс цариці амазонок Іполіти; 10) викрав корів Гериона; 11) добув золоті яблука Гесперид; 12) вивів з підземелля багатоголового пса Кербера. Міфи приписують Р. і інших діянь: службу у лідийської царівни Омфалы, що у поході аргонавтів, війну з троянським царем Лаомедонтом, визволення з мук Прометея і пр.[12,с.232] Міфи подвиги Геракла величезне значення у культурі. Геракл став чином сильного, мужнього, хороброго людини, якому страшні труднощі. 12 подвигів Геракла стали класикою літератури. Мифические сказання використовують у сучасній мультиплікації. Міфи про Геракла надто відомі і розповсюджені до нашого часу. [11,с. 58]

2.2 Міф про Орфея і Евридіке

Орфей - найвеличніший із коли-небудь жили поетів і музикантів, син фракийського річкового бога Эагра і музи Каллиопы. Не робив він подвигів, схожих на ті, які прославили Персея чи Геракла. Але діяння його безприкладні, як і безмежна його слава. Мати обдарувала Орфея задарма співи та поезії. Аполлон подарував Орфею ліру, а музи навчили його на ній, щоб, під звуки його ліри рухалися навіть дерева і скелі. Найвідоміший Орфей в сучасності, завдяки міфу про Орфея і Евридіке.

Міф у тому як, Орфей полюбив юну дріаду Еврідіку, і сила цієї любові вони мали собі рівних. Але Евридіка наступивши на змію, померла від неї укусу. Щоб розвіяти горі, Орфей вирушив мандрувати. Сподіваючись повернути кохану, Орфей сміливо спустився до царства мертвих. Орфей упав навколішки перед Айдом, моля повернути йому молоду дружину. Але владика мертвих був непохитний. Тоді Орфей запитав дозволу проспівати Аїду та її прекрасної дружині і запропонував зіграти на лірі. І заспівав Орфей кращу зі своїх пісень — пісню про кохання. Заплакали навіть знають пощади мстиві эринии, позадкувало й твердого серце владика підземного царства. Аїд дозволив Евридіке повернутися до світ живих, але поставив одну умову: дорогою з підземного царства Орфей ні обертатися до того часу, поки що йде його Евридіка вийде на сонячне світло. Але Орфей обернувся, і того ж мить втратив дружину навіки.

Орфей пішов у дикі Родопские гори співав лише для птаство та звірину. [12,с.312]

Ця трохи сумна історія про кохання досі дуже відоме. Цей міф завжди був відомий завдяки театральних постановок, які мали великий інтерес до цієї історії. Тому він вніс величезний внесок у культуру, і має значення у літературі і искусстве.[19,с.48]

Отже, міфологічні елементи, створені ще античні часи, досі представляють величезну цінність для сучасності. Розглянуті міфи надто відомі, оскільки вони несуть глибший зміст і вже цим привертають увагу. Особливо широко використовуються сюжети міфів в театральних постановках. З цього випливає що,

міфи, створені у минулому, актуальні й у суспільстві, їх сюжети наповнені здоровим глуздом і є цінність у світовій культурі.

ВИСНОВОК

Давня Греція і його культура займають особливу увагу у світовій історії. У високої оцінці антична цивілізація сходяться мислителі різних епох і сучасних напрямів.

Література, мистецтво філософія Стародавню Грецію і Риму дали поштовх розвитку європейської культури. Античність відкрила людину, як прекрасне й досконале творіння природи, як міру всіх речей. Чудові зразки грецького генія проявилися під всі сфери духовної і соціально-політичного життя: в поезії, архітектурі, скульптурі, живопису та ін.

Розглянувши все елементи можна сказати, що антична міфологія справді грає важливого значення у культурі. Кожен період історії культури по-своєму цінний. Не випадково особливу роль дослідники відводять античній культурі. Взагалі античній культурі характерний раціональний підхід до світу й те водночас емоційно-естетическое його сприйняття, струнка і індивідуальне своєрідність у вирішенні соціально-практических і теоретичних проблем. Міфи античності це найяскравіша риса, що відрізняє цей період. Саме антична міфологія переважно заклав підвалини існування зодіакальних сузір'їв і супроводжувала розвитку астрономії у Стародавній Греції та Римі. Літературні шедеври античності, також внесли величезний внесок у світову класику. Міфологія пробралася у всі сфери життя древніх жителів, зокрема греків. Починаючи з побуту і до релігії, міфологія надавала свій вплив. Цим Давня Греція відрізнялася від Сходу, де розвиток культури протікало, переважно, в інших формах коментування древніх учених, стали канонічними, у вигляді увічнення традиції.

Найбільшими цивілізаціями древнього світу були давньогрецька і давньоримська цивілізації. Вони займали розташовані географічно близько друг до друга території, існували майже один і той водночас, тому вони були пов'язані між собою. Обидві цивілізації мали розвиненими культурами, що розвивалися, взаємодіючи друг з одним.

Але римська цивілізація, проти грецької, була мізерна у розмаїтості богів, міфів, сказань, легенд, звичаїв та інших. Дуже багато Римська імперія запозичала з

Греції, і тому ті цивілізації мають дуже багато спільного. Але, попри убогість римської культури та різноманітність грецької культури, цей період вніс величезний внесок у всесвітню історію. Цей період викликає великий інтерес до своєї культури і тому ця тема дуже актуальна нині.

Розкриваючи роль античної міфології, ми розкрили важливого значення міфології у Московській духовній культурі.

Антична цивілізація існувала дванадцять століть, починаючи з 8 століття е. й закінчилася 5 століттям н.е, і досі пір її культура викликає постійний інтерес. Вже згадана нами тема має серйозне обґрунтування у науковій літературі.

Отже розглянувши античну міфологію і визначивши її роль духовній культурі, ми переконалися, що постійний інтерес до античності і її образів протягом століть, зробили внесок у духовну культуру.

СПИСОК ВИКОРИСТОВУВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агбунов М. Античні міфи й легенди: Мифологіч. словник. — М.: МИКИС, 1999 р.
2. Боннар А Грецька цивілізація р. Ростов-на-Дону, "Феникс", 1999
3. Голубцова Е.С Антична Греція..— М.: Наука,
4. Зелінський Ф.Ф. Казкова давнина Еллади ,М.: Моск. робочий, 1992 р
5. Зігель Ф.Ю. Скарби за зоряним небом: Путівник сузір'ям і Місяці. - М.: Наука, 1997.
6. Келле В.Ж Наука і "культуру. - М.: "Наука", 1996.
7. Культурологія (навчальних посібників і хрестоматія для студентів) р. Ростов-на-Дону, "Феникс", 1998
8. Куманецкий До Історія культури Стародавню Грецію і Риму М., "Вища школа", 1999
9. Кун Н.А. Легенди і міфи Стародавню Грецію: Посібник для вчителів. — Вид. 5-те. — М.: Просвітництво , 2000 р.
10. Лисовый И.А., Ревяко К.А. Античний світ термінах, іменах і назвах: Словарь-справочник з історії та культурі Стародавню Грецію і Риму. - 3-тє вид. - Мн: Білорусь, 2001
11. Лосев А.Ф., Сонкина Г.А., Антична література. — М.: Художня література, 1998.
12. Любимов Л Мистецтво Стародавнього Миру М., "Просвещение", 2000
13. Мертлик Р. Античні легенди і сказання: Пер. з чеш. — М.: Республіка, 1999 р
14. Метелинского О.М Міфологічний словник.. — М.: Радянська енциклопедія, 1991.
15. Немирівська. Л.З. Культурологія. Історія життя та теорія культури М.: 1997.
16. Немирівський А.І. Легенди ранньої Італії та Риму. — М.: Просвітництво: Учеб. літ., 2000 р.

17. Немирівський А.І. Міфи Стародавньої Еллади. — М.: Просвітництво, 2001 р.
18. Петискус А.-Г. Боги і легенди Олімпу: Енцикл. путівник і за міфологією античних греків і римлян. — М.: Сучасник Штоль Р. Міфи класичної давнини: У 2 т.:
 19. Тахо-Годи А.А.. Антична література. 2-ге изд., М., «Просвітництво», 1999
 20. Тронский І.М. Історія античної літератури. — М.: Вищу школу, 1998
 21. Тураев С.В «Зарубіжна література» М: Просвітництво, 1998 р.
 22. Чистякова Н.А., Вулих Н.В. Історія античної літератури. — М.: Вищу школу, 1996